

Upplyftande

Neo den 3 december 2013

Det politiska samtalet i Sverige har som ni märkt blivit tråkigare. Affärsmodellen är att minimera kontrovers och maximera läsare genom att skriva poppig och upplyftande. På så sätt massproduceras text som man läser som hastigast på tunnelbanan, nickar lite instämmande åt och sen glömmer bort.

Niall Ferguson som intervjuades av Paulina Neuding kan knappast beskyllas för att vara vare sig feg eller klyschig. Ferguson är ekonomhistoriker vid Harvard. Han är relativt okänd i Sverige, men rankas internationellt som en av världens ledande intellektuella.

Ferguson har i sin karriär fokuserat på de Stora Frågorna. Han har exempelvis försökt förklara varför den industriella revolutionen uppstod just i Europa, och pekar bland annat ut fria marknader, rättssäkerhet, protestantisk arbetsmoral samt vetenskapens starka ställning.

När Neo frågar om Sverige talar Ferguson just om de Stora Frågorna.

Han menar att Sverige överlag har utvecklats väl, men oroas över segregationen: "den absolut största svårigheten de skandinaviska länderna står inför, är den totalt misslyckade integrationen av invandrare". Ferguson sällar sig till ledande nationalekonomer som Milton Friedman, Friedrich Hayek, George Borjas och Assar Lindbeck som varnat för att en välfärdsstat inte är förenlig med oreglerad invandring. Ferguson säger: "Om man vill ha en välfärdsstat, med höga nivåer av omfördelning av resurser och social solidaritet, behöver man kanske hålla andra ute."

Det påstås ibland att de som tror att invandring har orsakat sociala och ekonomiska problem måste vara okunniga populisterna. Intervjun med Ferguson påminner om att det snarast är tvärtom. Det krävs djupa kunskaper för att se och förklara hur allvarligt integrationsproblemet har blivit.

Ferguson är ibland överdrivet svepande i sin argumentation, inte minst om islam. Han tolkar det faktum att sydkoreaner arbetar många fler timmar än tyskar som att arbetsmoralen i Tyskland och Sverige är låg. Detta vill jag kommentera: Arbetade timmar är inget fullständigt mått på arbetsmoral. I rikare länder tenderar arbetstimmarna att sjunka då vi efterfrågar mer fritid ju mer vi tjänar. Arbetsmoral handlar även om arbetsintensitet, noggrannhet samt interna normer som ger oss dåligt samvete när arbetet inte utförs väl.

Tyskland och Sverige klarar sig fortfarande väl i dessa avseenden. Stark arbetsmoral är en bidragande förklaring till att Tyskland trots färre arbetade timmar har bibehållit hög kvalitet i sin industriproduktion.

Tino Sanandaji

Institutet för Näringslivsforskning och Chicago University